

Teodora Dominteanu

ACTIVITATEA FIZICĂ ADAPTATĂ ÎN MEDIUL UNIVERSITAR

Principii, Programe și Strategii de Incluziune

Editura Risoprint
Cluj-Napoca, 2026

Teodora Dominteanu

**Activitatea fizică adaptată
în mediul universitar**

Principii, Programe și Strategii de incluziune

Editura RISOPRINT
Cluj-Napoca 2026

Toate drepturile rezervate autorului & Editurii Risoprint

*Editura RISOPRINT este recunoscută de C.N.C.S.
(Consiliul Național al Cercetării Științifice).*
www.risoprint.ro *www.cncs-uefiscdi.ro*

Opiniile exprimate în această carte aparțin autorului și nu reprezintă punctul de vedere al Editurii Risoprint. Autorul își asumă întreaga responsabilitate pentru forma și conținutul cărții și se obligă să respecte toate legile privind drepturile de autor.

Toate drepturile rezervate. Tipărit în România. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă sub nicio formă, prin niciun mijloc mecanic sau electronic, sau stocată într-o bază de date fără acordul prealabil, în scris, al autorilor.

All rights reserved. Printed in Romania. No part of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the author.

ISBN 978-973-53-3583-0

Activitatea fizică adaptată în mediul universitar
Principii, Programe și Strategii de incluziune

Autor:
Teodora Dominteanu

Director editură: GHEORGHE POP

Versiunea disponibilă online pdf reprezintă o variantă restrânsă (extras) și nu lucrarea în integralitatea sa.

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. ALINA STOICA
Departamentul de Educație Fizică și Sport
Universitatea din București

Conferențiar universitar dr. STAN ELENA AMELIA
Facultatea de Educație Fizică, Sport și Kinetoterapie
Universitatea Româno-Americană

CUVÂNT ÎNAINTE

În ultimele două decenii, peisajul învățământului superior s-a transformat radical. Universitățile de astăzi găzduiesc o diversitate fără precedent de studenți, inclusiv un număr tot mai mare de tineri cu nevoi speciale care aspiră la o educație completă și incluzivă. Această realitate ne pune în fața unei provocări fundamentale: cum putem asigura ca, fiecare student, indiferent de abilitățile sale, să beneficieze de toate dimensiunile experienței universitare, inclusiv de activitatea fizică și sportul?

Cercetările contemporane demonstrează în mod constant că programele de activitate fizică adaptată nu doar că îmbunătățesc sănătatea fizică a participanților, ci generează transformări profunde la nivel psihologic și social. Studiile recente arată creșteri semnificative ale motivației autonome, ale încrederii în sine și ale integrării sociale la studenții care participă la astfel de programe. Mai mult, aceste beneficii se extind dincolo de sfera individuală, contribuind la crearea unor comunități universitare mai coezive și mai empaticе.

Această carte își propune să fie mai mult decât o simplă colecție de strategii și tehnici. Ea reprezintă o viziune asupra viitorului educației fizice în mediul universitar – un viitor în care barierele dispar, iar potențialul fiecărui student este recunoscut și cultivat. De la sporturile de precizie și activitățile acvatice adaptate, până la utilizarea tehnologiilor mobile și a realității virtuale, lucrarea explorează întregul spectru al posibilităților contemporane.

Conținutul cărții reflectă o abordare holistică, pornind de la fundamentele teoretice și evoluția conceptuală a domeniului, trecând prin tipurile eficiente de programe demonstrate științific, și ajungând la aspectele practice de implementare, evaluare și perspective etice. Fiecare capitol este susținut de cercetări recente și exemple concrete, oferind cititorului atât înțelegerea teoretică, cât și instrumentele practice necesare pentru a transforma viziunea incluziunii în realitate.

Unul dintre aspectele cele mai valoroase ale acestei lucrări este atenția acordată formării cadrelor didactice – recunoscând că succesul oricărui program de incluziune depinde în mare măsură de

competențele și atitudinile profesorilor. De asemenea, cartea acordă o importanță deosebită evaluării psihosociale, înțelegând că indicatorii de incluziune socială și motivațională sunt la fel de relevanți ca cei fiziologici.

În era digitalizării, cartea nu ignoră potențialul tehnologiilor emergente, explorând cum aplicațiile mobile, realitatea augmentată și inteligența artificială pot revoluționa activitatea fizică adaptată. Totodată, ea abordează cu seriozitate dimensiunile etice ale incluziunii, subliniind importanța respectării demnității, autonomiei și diversității fiecărui participant.

Această lucrare se adresează unui public larg: profesorilor de educație fizică, administratorilor universitari, cercetătorilor din domeniu, studenților la științele sportului, dar și tuturor celor care cred în puterea sportului de a uni și de a transforma vieți. Ea vine să completeze o lacună importantă în literatura de specialitate românească, oferind o perspectivă actualizată și comprehensivă asupra activității fizice inclusive în mediul universitar.

Sper ca această carte să inspire și să ghideze dezvoltarea unor programe inovatoare, contribuind la construirea unor universități cu adevărat inclusive, unde fiecare student poate să-și descopere și să-și dezvolte potențialul prin mișcare și sport.

Și, pentru că, sportul fără bariere nu este doar un ideal - este o necesitate a timpurilor noastre și o responsabilitate pe care o avem față de generațiile viitoare, să construim împreună universități unde diversitatea este celebrată, iar mișcarea unește în loc să dividă!

Autorul

CUPRINS

PARTEA I: FUNDAMENTELE TEORETICE ȘI CONCEPTUALE

Capitolul 1: Principiile activității fizice adaptate în mediul universitar / 10

- 1.1 Definirea conceptelor de bază și incluziune educațională / 10
- 1.2 Evoluția conceptului de activitate fizică adaptată în învățământul superior (2000–2025) / 13
 - 1.2.1 Perioada 2000-2010: Integrarea inițială și fundamentele teoretice / 13
 - 1.2.2 Perioada 2010-2020: Dezvoltarea abordărilor inclusive și a programelor structurate / 15
 - 1.2.3 Perioada 2020-2025: Inovații tehnologice și modele integrate / 15
- 1.3 Cadrul legal și instituțional / 19
- 1.4 Principiile fundamentale ale incluziunii în mediul universitar / 21

Capitolul 2: Beneficiile incluziunii prin sport și activitate fizică / 29

- 2.1 Beneficii fizice, psihologice și sociale / 29
- 2.2 Teoria autodeterminării în contextul activității fizice adaptate / 33
- 2.3 Impactul asupra calității vieții și integrării sociale / 38

PARTEA II: TIPURI DE PROGRAME EFICIENTE

Capitolul 3: Programe de fitness adaptate individual / 45

- 3.1 Programe personalizate bazate pe nevoile psihologice de bază / 45
- 3.2 Dezvoltarea motivației autonome și competenței / 48
- 3.3 Adaptări pentru diverse tipuri de dizabilități / 50

Capitolul 4: Sporturi de precizie și concentrare / 53

- 4.1 Tir cu arcul în scaun rulant / 53
 - 4.1.1 Tehnici și adaptări specifice / 54
 - 4.1.2 Dezvoltarea concentrării și controlului respirator / 57
 - 4.1.3 Echipamente specializate și protocoale de siguranță / 59

- 4.2 Sporturi cu bile și ținte / 61
 - 4.2.1 Boccia: Sport paralimpic pentru dizabilități motorii severe / 63
 - 4.2.2 Bowling adaptat: Cu rampe și suporturi specializate / 65
 - 4.2.3 Petanque/Boules adaptate: Activități de precizie accesibile / 67
- 4.3 Sporturi de masă adaptate / 69
 - 4.3.1 Tenis de masă adaptat / 70
 - 4.3.2 Tenisul de câmp adaptat / 72
 - 4.3.3 Biliard în scaun rulant / 76
 - 4.3.4 Șah sportiv / 77
- 4.4 Beneficii cognitive și de stabilitate pentru toate sporturile de precizie / 80

Capitolul 5: Activități acvatice adaptate / 86

- 5.1 Înot adaptat / 86
 - 5.1.1 Programe pentru diverse tipuri de dizabilități / 88
 - 5.1.2 Tehnici de adaptare și echipamente asistive / 90
- 5.2 Canotaj adaptat / 91
 - 5.2.1 Activități de echipă / 92
 - 5.2.2 Adaptări pentru diferite tipuri de dizabilități / 94
- 5.3 Sporturi acvatice de echipă / 96
 - 5.3.1 Water polo adaptat / 97
 - 5.3.2 Aqua aerobic terapeutic / 99
- 5.4 Activități acvatice de relaxare și terapie / 101
 - 5.4.1 Aqua yoga / 102
 - 5.4.2 Hidroterapie recreativă / 104
 - 5.4.3 Înot sincronizat adaptat: dezvoltarea coordonării și expresiei / 105
- 5.5 Sporturi acvatice individuale / 106
 - 5.5.1 Scufundări adaptate: cu echipamente specializate / 107
 - 5.5.2 Surfing adaptat: cu plăci și echipamente modificate / 108
- 5.6 Beneficii cardiovasculare și de integrare socială / 110
- 5.7 Adaptări pentru accesibilitatea facilităților acvatice / 113

Capitolul 6: Sporturi intramurale și de echipă / 117

6.1 Baschet în scaun rulant, volleyball în poziția șezând, goalball / 118

6.2 Programe integrate universitate-comunitate / 122

6.3 Organizarea competițiilor și evenimentelor sportive / 126

Capitolul 7: Programe sportive integrate și inclusive / 130

7.1 Activități mixte (sitting volleyball, boccia, tenis de masă) / 131

7.2 Îmbunătățirea fitness-ului fizic și integrării sociale / 133

7.3 Modele de colaborare între studenți cu și fără dizabilități / 134

Capitolul 8: Activități recreative și de expresie / 136

8.1 Jocuri adaptate pentru integrarea socială / 137

8.2 Programe de expresie corporală / 139

8.3 Activități ludice și de dezvoltare creativă / 142

PARTEA III: IMPLEMENTAREA PRACTICĂ

Capitolul 9: Adaptări curriculare și metodologice / 145

9.1 Strategii pedagogice specifice / 145

9.2 Formarea cadrelor didactice universitare în activitatea fizică adaptată / 148

9.2.1 Competențe necesare pentru educația fizică inclusivă / 149

9.2.2 Bariere și facilitatori în formarea profesorilor / 151

9.2.3 Programe de dezvoltare profesională continuă / 151

9.2.4 Evaluarea eficacității formării cadrelor didactice / 152

9.2.5 Modele de mentorat și suport profesional / 153

9.3 Adaptarea conținutului pentru diverse tipuri de dizabilități / 153

9.4 Metodologii de predare inclusive / 157

Capitolul 10: Adaptări specifice pe tipuri de activități / 163

10.1 Echipamente specializate pentru fiecare tip de activitate / 164

10.2 Adaptări pentru facilități acvatice și terenuri sportive / 164

10.3 Protocoale de siguranță specifice / 165

10.4 Tehnologii asistive și inovații în echipamente / 166

10.5 Digitalizarea și utilizarea tehnologiilor mobile în activitatea fizică adaptată / 166

- 10.5.1 Aplicații mobile pentru monitorizarea activității fizice / 166
- 10.5.2 Platforme digitale pentru educația fizică inclusivă / 167
- 10.5.3 Realitatea virtuală și augmentată în antrenament / 169
- 10.5.4 Senzori și dispozitive wearable pentru feedback în timp real / 170
- 10.5.5 Gamificarea activității fizice adaptate / 170
- 10.5.6 Accesibilitatea și adaptarea interfețelor digitale / 171
- Capitolul 11: Programe integrate multi-activitate / 173**
 - 11.1 Combinarea activităților terestre, acvatice și de precizie / 174
 - 11.2 Rotația activităților pentru dezvoltare holistică / 178
 - 11.3 Modele de implementare pe parcursul anului academic / 182
 - 11.4 Planificarea progresivă și adaptarea la nevoile individuale / 186
- Capitolul 12: Evaluarea și monitorizarea progresului / 191**
 - 12.1 Instrumente de evaluare adaptate / 191
 - 12.2 Evaluarea psihosocială a incluziunii / 196
 - 12.2.1 Indicatori de incluziune socială și motivațională / 201
 - 12.2.2 Măsurarea autoeficacității și încrederii în sine / 202
 - 12.2.3 Evaluarea integrării sociale și a relațiilor interpersonale / 203
 - 12.2.4 Instrumente de măsurare a bunăstării psihosociale / 204
 - 12.2.5 Echilibrul între indicatorii fiziologici și psihosociale / 204
 - 12.2.6 Metode de colectare și interpretare a datelor psihosociale / 205
 - 12.3 Indicatori de succes pentru incluziune și sănătate / 205
 - 12.4 Monitorizarea pe termen lung a progresului / 210
- Capitolul 13: Provocări, bariere și soluții / 215**
 - 13.1 Identificarea și depășirea obstacolelor / 216
 - 13.2 Strategii pentru sustenabilitatea programelor / 217
 - 13.3 Aspecte financiare și de resurse / 218
 - 13.4 Colaborarea inter-instituțională / 219
 - 13.5 Perspective etice în activitatea fizică adaptată / 221
 - 13.5.1 Principii etice fundamentale în incluziunea sportivă / 221
 - 13.5.2 Consimțământul informat și autonomia participanților / 222

- 13.5.3 Echitatea în accesul la programe și resurse / 223
- 13.5.4 Respectarea demnității și diversității participanților / 223
- 13.5.5 Confidențialitatea și protecția datelor medicale / 224
- 13.5.6 Responsabilitatea profesională a cadrelor didactice / 224
- 13.5.7 Evitarea discriminării și stigmatizării / 225
- 13.5.8 Promovarea autodeterminării și empowerment-ului / 225

PARTEA IV: PERSPECTIVE DE VIITOR

Capitolul 14: Modele de bune practici internaționale / 227

- 14.1 Studii de caz din diverse contexte universitare / 227
 - 14.1.1 Modele din America de Nord / 228
 - 14.1.2 Experiențe europene în activitatea fizică adaptată / 228
 - 14.1.3 Inovații din regiunea Asia-Pacific / 229
 - 14.1.4 Programe din țările în curs de dezvoltare / 230
- 14.2 Lecții învățate și recomandări / 231
 - 14.2.1 Factori de succes comuni / 231
 - 14.2.2 Provocări universale și soluții adaptate local / 232
 - 14.2.3 Transferabilitatea bunelor practici / 233
- 14.3 Comparații între sisteme educaționale diferite / 234
 - 14.3.1 Sisteme centralizate vs. Descentralizate / 234
 - 14.3.2 Finanțarea publică vs. privată a programelor / 234
 - 14.3.3 Integrarea în curriculum vs. programe extracurriculare / 235

Capitolul 15: Dezvoltări viitoare și inovații / 236

- 15.1 Tehnologii emergente în activitatea fizică adaptată / 236
 - 15.1.1 Inteligența artificială în personalizarea programelor / 237
 - 15.1.2 Robotica asistivă în antrenament și reabilitare / 238
 - 15.1.3 Biofeedback avansat și neurofeedback / 241
 - 15.1.4 Tehnologii de realitate mixtă și metavers / 241
- 15.2 Direcții de cercetare și dezvoltare / 243
 - 15.2.1 Cercetări longitudinale asupra beneficiilor pe termen lung / 244
 - 15.2.2 Studii comparative între diferite tipuri de programe / 245
 - 15.2.3 Dezvoltarea instrumentelor de evaluare standardizate / 246

- 15.2.4 Cercetări în neuroplasticitate și activitate fizică adaptată / 246
- 15.3 Tendințe în educația inclusivă universitară / 247
 - 15.3.1 Universalizarea designului pentru învățare (UDL) / 248
 - 15.3.2 Micro-credențiale și certificări în activitatea fizică adaptată / 249
 - 15.3.3 Colaborări inter-universitare și rețele internaționale / 249
 - 15.3.4 Integrarea sustenabilității în programele de activitate fizică / 250
- 15.4 Recomandări pentru politici educaționale / 251
 - 15.4.1 Standardele naționale pentru activitatea fizică adaptată / 251
 - 15.4.2 Finanțarea și susținerea instituțională / 252
 - 15.4.3 Formarea și certificarea cadrelor didactice / 253
 - 15.4.4 Monitorizarea și evaluarea la nivel de sistem / 253
 - 15.4.5 Parteneriate cu sectorul privat și organizațiile non-profit / 254

ANEXE

- Anexa A: Instrumente de evaluare și chestionare / 256
- Anexa B: Exemple de planuri de lecție adaptate / 261
- Anexa C: Lista echipamentelor specializate și furnizori / 271
- Anexa D: Resurse digitale și aplicații recomandate / 276
- Anexa E: Legislația relevantă la nivel național și internațional / 276
- Anexa F: Ghid de implementare pas cu pas / 282
- Anexa G: Studii de caz privind implementarea activității fizice adaptate în mediul universitar / 289

BIBLIOGRAFIE / 296

PARTEA I: FUNDAMENTELE TEORETICE ȘI CONCEPTUALE

Capitolul 1: Principiile Activității Fizice Adaptate în Mediul Universitar

1.1 Definirea conceptelor de bază și incluziune educațională

Activitatea fizică adaptată (AFA) reprezintă un domeniu interdisciplinar complex care s-a dezvoltat ca răspuns la necesitatea de a oferi oportunități egale de participare la activitatea fizică pentru toate persoanele, indiferent de abilitățile lor (José Ángel Alonso Panizo et al., 2021). Această disciplină se bazează pe principiul fundamental că activitatea fizică este un drept universal și că barierele care împiedică participarea trebuie identificate și eliminate prin adaptări creative și inovatoare.

În contextul universitar, AFA se definește ca un corp de cunoștințe interdisciplinare dedicat identificării, acceptării și soluționării diferențelor individuale în activitatea fizică, prin adaptarea acesteia la contextul specific în care se desfășoară (José Ángel Alonso Panizo et al., 2021).

Această definiție subliniază trei aspecte esențiale:

- Identificarea diferențelor individuale presupune o evaluare comprehensivă a nevoilor, abilităților și preferințelor fiecărui student. Acest proces implică colaborarea cu profesioniști din domeniul sănătății, evaluarea funcțională și înțelegerea impactului specific al diferitelor tipuri de dizabilități asupra participării la activitatea fizică.
- Acceptarea diversității reflectă o schimbare paradigmatică de la modelul medical (care se concentrează pe deficite) la modelul social (care recunoaște barierele din mediu ca fiind principala cauză a excluderii). Această acceptare implică recunoașterea

valorii intrinseci a fiecărui individ și a contribuției sale unice la comunitatea universitară.

- Soluționarea prin adaptare reprezintă aspectul practic al AFA, implicând modificarea activităților, echipamentelor, regulilor sau mediului pentru a permite participarea plină și semnificativă. Adaptările pot fi temporare sau permanente, simple sau complexe, în funcție de nevoile specifice ale participanților.

AFA în mediul universitar operează pe multiple dimensiuni care se intersectează și se influențează reciproc:

- Dimensiunea fizică se concentrează pe dezvoltarea și menținerea capacităților motorii, fitness-ului cardiovascular, forței musculare și flexibilității. Cercetările demonstrează că studenții cu dizabilități care participă la programe de AFA înregistrează îmbunătățiri semnificative în parametrii de fitness fizic, inclusiv rezistența cardio-respiratorie, puterea membrelor inferioare și agilitatea motorie (Eliane Mauerberg de Castro et al., 2013).

- Dimensiunea psihologică abordează aspecte precum autoeficacitatea, motivația, stima de sine și bunăstarea emoțională. Studiile recente arată că programele de AFA pot genera efecte mari asupra motivației autonome, autonomiei, competenței și relaționalității (Tayah M. Liska et al., 2024).

- Dimensiunea socială facilitează integrarea în comunitatea universitară, dezvoltarea abilităților sociale și reducerea stigmatizării. Programele integrate demonstrează îmbunătățiri semnificative în integrarea socială, de la 55% la 78% dintre participanți (V. Myroshnichenko et al., 2025).

- Dimensiunea educațională se referă la dezvoltarea cunoștințelor și abilităților necesare pentru adoptarea unui stil de viață activ pe termen lung, inclusiv înțelegerea principiilor exercițiului fizic, tehnicilor de auto-monitorizare și strategiilor de menținere a motivației.

Incluziunea educațională în contextul activității fizice universitare reprezintă mult mai mult decât simpla prezență fizică a studenților cu dizabilități în programele regulate. Ea implică o transformare fundamentală a modului în care concepem și implementăm educația fizică (Olga Alicia Mayanza Paucar et al., 2024).

Evoluția conceptuală de la segregare la integrare și, în final, la incluziune reflectă o înțelegere tot mai profundă a drepturilor omului și a valorii diversității. Segregarea implica programe separate pentru studenții cu dizabilități, integrarea presupunea plasarea acestora în programe regulate fără modificări semnificative, în timp ce incluziunea presupune adaptarea proactivă a programelor pentru a răspunde nevoilor tuturor participanților.

Principiile incluziunii educaționale în activitatea fizică se bazează pe:

- Accesibilitatea universală: toate facilitățile, echipamentele și programele trebuie să fie accesibile tuturor studenților;
- Participarea semnificativă: fiecare student trebuie să aibă oportunități reale de a contribui și de a beneficia de experiența educațională;
- Respectul pentru diversitate: diferențele individuale sunt văzute ca resurse valoroase, nu ca obstacole de depășit;
- Colaborarea și suportul reciproc: studenții învață să se sprijine mutual și să valorifice punctele forte ale fiecăruia.

Cercetările identifică multiple categorii de bariere care pot împiedica incluziunea efectivă în programele de activitate fizică universitară (J. Úbeda-Colomer et al., 2019).

Barierile intrapersonale includ oboseala, durerea, lipsa motivației și temerile legate de participare. Aceste bariere sunt adesea cele mai importante și necesită intervenții personalizate

pentru a fi depășite și se referă uneori și la lipsa de suport din partea familiei și prietenilor, precum și la atitudinile negative ale colegilor sau instructorilor. Inactivitatea prietenilor și familiei reprezintă bariere principale la acest nivel.

Barierile organizaționale includ lipsa programelor adaptate, costurile ridicate și politicile instituționale inadecvate. Acestea sunt raportate ca fiind cele mai frecvente bariere (87.5%) în studiile recente (Gulzam Abilkassimova et al., 2025).

Barierile comunitare se referă la probleme de infrastructură, cum ar fi gropile din străzi sau alte spații publice, care afectează accesibilitatea generală.

Facilitatorii incluziunii includ suportul social, motivația intrinsecă, recunoașterea beneficiilor fizice și psihologice ale activității fizice, precum și existența unor programe bine structurate și a unui personal format adecvat.

1.2 Evoluția conceptului de activitate fizică adaptată în învățământul superior (2000–2025)

1.2.1 Perioada 2000-2010: Integrarea inițială și fundamentele teoretice.

Primul deceniu al mileniului a marcat începutul unei schimbări paradigmatică în abordarea educației fizice pentru studenții cu dizabilități în mediul universitar.

Această perioadă a fost caracterizată de recunoașterea necesității integrării studenților cu dizabilități în programele universitare de educație fizică, marcând o tranziție de la modelele segregative către abordări mai inclusive (S. G. Adyrkhaev et al., 2016).

Contextul social și educațional al acestei perioade a fost influențat de adoptarea unor convenții internaționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități și de creșterea conștientizării

sociale asupra necesității incluziunii. Universitățile au început să recunoască responsabilitatea lor de a oferi oportunități educaționale egale tuturor studenților.

Dezvoltarea tehnologiilor pedagogice a reprezentat o prioritate în această perioadă. Cercetătorii și practicienii au început să dezvolte metodologii specifice pentru educația fizică a studenților cu diverse tipuri de dizabilități. Aceste tehnologii se bazează pe principii de optimizare a activității motorii și pe adaptarea progresivă a exercițiilor fizice (S. G. Adyrkhaev et al., 2016).

Principiile fundamentale care au ghidat dezvoltarea programelor în această perioadă includeau:

- Individualizarea abordării în funcție de tipul și gradul dizabilității;
- Optimizarea activității motorii pe parcursul întregii perioade de studiu;
- Integrarea aspectelor de sănătate fizică și mentală
- Dezvoltarea unei abordări interdisciplinare care să implice specialiști din multiple domenii;

Rezultatele cercetărilor din această perioadă au demonstrat că implementarea tehnologiilor pedagogice specifice în educația fizică a studenților cu dizabilități contribuie semnificativ la integrarea acestora în mediul studentesc. Studenții participanți au raportat o creștere a încrederii în sine și o îmbunătățire a capacității de adaptare socială (S. G. Adyrkhaev et al., 2016).

Limitările perioadei includeau o abordare încă predominant medicală, cu accent pe deficite și limitări, precum și lipsa unor instrumente standardizate de evaluare a eficacității programelor. De asemenea, formarea cadrelor didactice era încă limitată, iar infrastructura adaptată era insuficientă în majoritatea instituțiilor.